

A jogszabálysértő módon megkötött munkaszerződések költségeit a felszámoló nem jogosult őrzési kiadásként elszámolni

Tényállás

Az elsőfokú bíróság az adós felszámolását 2009. május 7-i kezdő időponttal rendelte el.

A felszámolási eljárás megindulásakor az adós tulajdonában álltak az 1., 2., 3., 4., 5., 6. helyrajzi számú ingatlanok, amelyeken szálloda és wellness centrum, istálló, karám, tejfeldolgozó, iroda, üzlet, borozó funkciójú épületek, apartmanok, konferencia terem, családi ház is található volt.

Az ingatlanok közül a 3., 4., 5., 6. helyrajzi számú ingatlanokat és az ott lévő ingóságokat a kifogást tevő hitelező jogelődje javára 500 000 000 forint erejéig bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjoga terhelte. A kifogást tevő hitelező jogelődje a zálogjoggal biztosított követelését a felszámolási eljárásban bejelentette, majd a kifogást tevő hitelezőre engedményezte.

Az adós a fenti ingatlanokon a tevékenységét - a meglévő személyi feltételekkel, munkaerővel - a felszámolás alatt is tovább folytatta. A felszámoló 2009-ben szüntette meg ezt a tevékenységét.

A felszámoló az adós ingatlanainak őrzésére 2009. december 1-jétől 2010. június 30-ig vagyonzvédelmi céggel kötött megbízási szerződést. Ezt követően 2010. július 1-jétől 2014. április 15-ig újonnan létesített munkaviszony keretében munkavállalókat alkalmazott, a munkabérük kifizetésére a Bérgarancia Alapból vett igénybe támogatást. Az ingatlanok őrzése ezt követően megszűnt.

A felszámolási eljárás alatt a felszámoló a keretbiztosítéki jelzálogjoggal terhelt ingóságokat 9 484 367 forint + áfa vételáron értékesítette, és 8 904 000 forint őrzési költség levonásával a hitelezőnek járó összeget 26 824 forintban határozta meg. Az elszámolás tárgyában indult kifogásolási eljárásban az elsőfokú bíróság kötelezte a felszámolót 8 663 704 forint megfizetésére a kifogást tevő jogelődje felé a teljes vagyon őrzésére eső költség arányosított, az értékesített vagyonra jutó 267 120 forint megengedett elszámolásával.

A felszámoló a III., IV. és V. számú - a bíróság által jóváhagyott - közbenső mérlegekben a bevételek és költségek kimutatásában felszámolási költségként tüntetett fel 267 210 forint őrzési költséget, a ki nem egyenlített felszámolási költségek között pedig 8 400 000 forint őrzési költséget.

Az adós ingatlanait a felszámoló összesen 82 300 000 forint vételáron értékesítette, amelyből a jelzálogjoggal terhelt ingatlanok vételára 79 200 000 forint volt. Ezt követően a 2022. január 3-i elszámolásban a zálogjoggal terhelt ingatlanok vételárával szemben - a vételár teljes bevételhez viszonyított 96,2%-os arányában - összesen 32 692 384 forint költséget számolt el, a kifogást tevőnek járó összeget pedig 41 692 256 forintban határozta meg.

Költségként jelölt meg - egyebek között - az őrzés-védelem kapcsán teljes "számlás" tételként 8 663 704 forintot, "munkaviszonyos" tételként 22 986 987 forintot. Ezekből 96,2%-os részt vett figyelembe a kifogást tevővel való elszámolás során. Rögzítette, hogy a "számlás" őrzés-védelem költsége 8 904 000 forint volt, amelyből 267 120 forint az ingóságok értékesítésére

esett, így megtérült. A munkavállalók bruttó munkabére 18 804 679 forintot tett ki, a járulékok összege 4 182 248 forint volt.

A kifogás

A kifogást tevő kifogásában a felszámoló 2022. január 3-i elszámolásának megsemmisítését, a felszámoló kötelezését kérte új, a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő elszámolás elkészítésére, valamint a részére járó összeg haladéktalan átutalására. A felszámoló elszámolását az őrzés-védelem költségei körében támadta: a "számlás" tételt a közbenső mérlegekben elszámolt 8 400 000 forintot meghaladó részében, a munkabéreként megjelölt összeget pedig teljes egészében.

Az első- és másodfokú bíróság döntése, a másodfokú bíróság indokolása

Mind az első-, mind pedig a másodfokú bíróság végzésével a kifogást elutasította.

A másodfokú bíróság jogszerűnek találta az adós ingatlanainak őrzés-védelmére létrejött munkaszerződések alapján 22 986 927 forint őrzési költség levonását. Kiemelte, a felszámoló feladata gondoskodni az adós vagyonának őrzéséről, az ő felelőssége, hogy azt miként látja el, ezért a felmerült kiadás felszámolási költségként történő elszámolhatósága szempontjából egyedül az őrzés tényének van jelentősége, az azt biztosító jogviszony jellegének és a kifizetés módjának nincs. A munkabér Bérgarancia Alap kifizetése csupán technikai jellegű, a bér megelőlegezése. Az őrzés-védelmi tevékenységet ellátó személyek Bérgarancia Alapból megfizetett munkabére is az őrzéssel kapcsolatos költség, amely levonható a jelzálogjoggal terhelt ingatlan értékesítésekor befolyt vételárból.

A másodfokú bíróság rámutatott, hogy egy költség akkor minősül jogellenesen elszámolt felszámolási költségnek, ha a bíróság - kérelemre - úgy ítéli meg, hogy a felszámolási költségként elszámolt összeg nem szükséges a felszámolási eljárás lefolytatásához, a felmerült költség indokolatlan. A költség jogszerűsége tárgyában indított kifogásolási eljárásban a bíróság nem vizsgálhatja a felszámoló szerződéssel kapcsolatos nyilatkozatának megalapozottságát. A szerződés létrejöttének, megszűnésének, érvénytelenségének megállapítása peres eljárásra tartozik (a vitatott hitelezői igény elbírálására indított eljárások kivételével). Az őrzés-védelem költségeinek levonhatósága tárgyában nincs jelentősége - így nem kellett vizsgálni -, hogy a felszámolás alatt létrejött munkaszerződések jogszabályba ütköznek-e.

A Kúria felülvizsgálati döntése

A Kúria a felszámolás alatt az adós ingatlanainak őrzésére 2010. július 1-jétől létesített munkaviszonyok és azok miatt felmerült további őrzési költség elszámolhatósága tárgyában **kiemelte, hogy a vizsgált ügy tényállása szerint számos körülmény specializálta annak jogi megítélését.**

Idetartozik **elsőként** az, hogy az ingatlanok őrzésére a felszámolás alatt létesített munkaszerződések megkötésének idején az adós már nem végzett gazdasági tevékenységet. **További releváns körülmény, hogy a felszámoló az adós munkaszervezetét ezek megkötésekor már leépítette.** Az adós vagyonának őrzéséről a felszámoló ilyen körülmények között gondoskodott az adós tevékenységének befejezése után először polgári jogi szerződéssel, majd az általa kötött és az eljárásban kifogásolt munkaszerződésekkel.

A Csődtörvény vonatkozó előírása értelmében a felszámolónak a feladatait elsősorban az adós munkaszervezete, illetve saját munkaszervezete igénybevételével kell ellátnia. Ennek ellátása érdekében ezen felül módja van polgári jogi jogviszonyt létesíteni a jogszabályban tételesen meghatározott feltételrendszerben; ilyen eset, ha külön jogszabályban a felszámolási tevékenység végzésének feltételeként meghatározott szakképzettségen kívüli szakértelmet igénylő feladatot kell elvégezni, vagy ha a felszámolási tevékenység végzéséhez általában nem szükséges, illetve a szükségeset meghaladó mértékű tevékenység elvégzése szükséges.

A Csődtörvény továbbá a felszámolás kezdő időpontjától kezdődően a felszámolóhoz telepíti - a jogszabályok, a kollektív szerződés, a belső szabályzatok és a munkaszerződések keretei között - a munkáltatói jogokat és kötelezettségeket. **A felszámolónak a munkáltatói jogok gyakorlójaként megnevezett jogállása és annak tényleges gyakorlása azonban nem értelmezhető a felszámoló további feladataitól és az adott felszámolási eljárás sajátosságaitól elszakítottan.**

A Kúria jogértelmezése szerint a Csődtörvény 27/A. § (10) *(jelenleg (13)-ik bekezdés)* bekezdéséből és a 47. § (5) bekezdéséből együttesen az következik a jelen ügyben vizsgált tényállás tárgyában, hogy miután a felszámoló megszüntette az adós tevékenységét és felszámolta az adós munkaszervezetét, új munkaszerződéssel már nem, kizárólag polgári jogi szerződés megkötésével gondoskodhatott a hozzá rendelt állagvédelmi feladat ellátásáról.

A Kúria megítélése szerint a felszámoló **a nem a Cstv. 27/A. § (10) bekezdése szerint létesített munkaviszonnyal összefüggésben felmerült őrzési kiadást nem jogosult elszámolni, azt nem vonhatja le a zálogtárgy értékesítésével befolyt vételárral szemben az adott vagyonelem megőrzésének költségeként.**

Ezért az eljáró bíróságok nem helytállóan ítélték meg, hogy a felszámoló 2022. januári 3-i elszámolása szerint a munkavállalók foglalkoztatásával megjelölt 22 986 927 forint őrzési költségből, annak a zálogjoggal terhelt ingatlanokra eső 96,2%-a- számszerűen 22 113 424 forint - elszámolható az adósnak a hitelező zálogjogával terhelt vagyona értékesítésének eredményével szemben.

A kifejtettek értelmében a Kúria a kifogás munkaviszonyból származó őrzési költségét érintő részében - az elsőfokú végzésre és a másodfokú eljárási költségre is kiterjedően - hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Összefoglalás

Az adós tevékenységének megszüntetését és munkaszervezetének felszámolását követően jogszabálysértő módon megkötött munkaszerződések költségeit a felszámoló nem jogosult a zálogtárgy őrzési kiadásként elszámolni és azt nem vonhatja le a zálogtárgy értékesítésből befolyt vételárból.